

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2015-1-73
Karar Sayısı : 15-44/727-264
Karar Tarihi : 16.12.2015

(Devralma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN,
Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER: Harun GÜNDÜZ, Cemal Ökmen YÜCEL, Metin DEMİRCİ

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : İpragaz A.Ş.
Temsilcileri: Av. Şahin ARDIYOK, Av. Özgür AKMAN
Büyükdere Cad. Bahar Sok. No:13 River Plaza K:11-12 34394
Levent/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Pet Gaz A.Ş.'ye ait tüplü LPG dağıtım faaliyetleri ile oto gaz LPG dağıtım faaliyetlerine dair varlıkların belirli bir bölümünün ve ilgili bayilik sözleşmelerinin İpragaz A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına en son 10.12.2015 tarihinde giren bildirim üzerine düzenlenen 11.12.2015 tarih ve 2015-1-73/Öİ sayılı rapor görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Pazar

- (4) Devre konu malvarlıkları, devralanın faaliyet alanı ile birlikte dikkate alınarak, bildirim konusu işlem özelinde ilgili ürün pazarları, "tüplü LPG dağıtımı" ve "oto gaz dağıtımı" olarak belirlenmiştir. Dosya mevcudu bilgilere göre, ilgili coğrafi pazar ise "Türkiye"dir. Diğer taraftan, işlem taraflarının söz konusu ürünlerin tedarik pazarlarında da faaliyet gösterdiği anlaşılmış olduğundan, tüplü LPG ve oto gaz dağıtımı ile dikey ilişkili bu pazarlar da etkilenen pazar olarak değerlendirilmektedir.

G.2. Değerlendirme

- (5) Dosya konusu işlem sonucunda, Pet Gaz A.Ş.'nin (PET GAZ) devre konu varlıklarının kontrolü İpragaz A.Ş.'ye (İPRAGAZ) geçecek, bir anlamda PET GAZ ilgili pazarlardan çıkarak kontrol ettiği ticari unsurları İPRAGAZ'a devretmiş olacaktır. Söz konusu varlıklara aşağıda yer verilmiştir:

- (.....TİCARİ SIR.....)

G.2.1. İşlemin Niteliğine İlişkin Değerlendirme

- (6) 2010/4 sayılı “Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ”in “Birleşme ve Devralma Sayılan Haller” başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasına göre; kontrolde kalıcı değişiklik meydana getirecek şekilde bir veya daha fazla teşebbüsün tamamının ya da bir kısmının doğrudan veya dolaylı kontrolünün, hisse ya da malvarlığının satın alınmasıyla, sözleşmeyle veya diğer bir yolla bir ya da daha fazla teşebbüs veya hâlihazırda en az bir teşebbüsü kontrol eden bir ya da daha fazla kişi tarafından devralınması 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un 7. maddesi kapsamında birleşme ya da devralma işlemi sayılmaktadır.
- (7) Tebliğ’in aynı maddesinin ikinci fıkrasında; *“kontrol, ayrı ayrı ya da birlikte, fiilen ya da hukuken bir teşebbüs üzerinde belirleyici etki uygulama olanağını sağlayan haklar, sözleşmeler veya başka araçlarla meydana getirilebilir. Bu araçlar özellikle bir teşebbüsün malvarlığının tamamı veya bir kısmı üzerinde mülkiyet veya işletilmeye müsait bir kullanma hakkı, bir teşebbüsün organlarının oluşumunda ya da kararları üzerinde belirleyici etki sağlayan haklar veya sözleşmelerdir.”* denilmektedir.
- (8) Taraflar arasında 20.10.2015 tarihinde imzalanmış olan Varlık Satın Alma Sözleşmesi uyarınca gerçekleştirilecek olan devir işlemiyle, PET GAZ’ın sahip olduğu tüplü LPG ile oto gaz faaliyetleri işine dair varlıklarının belirli bir bölümü ve ilgili bayilik sözleşmeleri devralınacaktır. Bu çerçevede, bildirim konusu işlem 2010/4 sayılı Tebliğ’in 5. maddesinin birinci fıkrası anlamında bir devralma işlemidir.

G.2.2. İşlemin İzne Tabi Olup Olmadığına İlişkin Değerlendirme

- (9) Dosya mevcudu bilgiler kapsamında işlem taraflarının 2014 yılına ait Türkiye ciroları dikkate alındığında, 2010/4 sayılı Tebliğ’in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde öngörülen eşiklerin aşıldığı ve bildirim konusu işlemin izne tabi olduğu anlaşılmıştır.

G.2.3. LPG Pazarının Yapısına İlişkin Değerlendirme

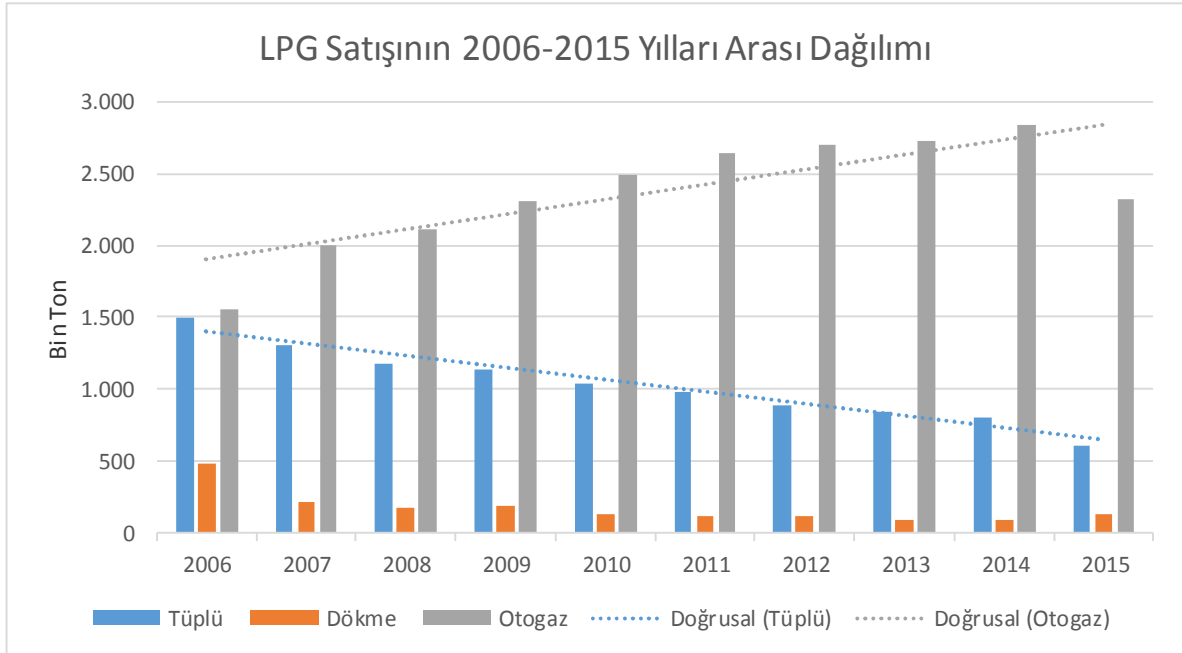
- (10) LPG’nin tüketiciye ulaşmasına ilişkin sürecin birinci aşamasını, LPG’nin üretim ve ithalat yoluyla temin edildiği ve toptan dağıtımının yapıldığı tedarik pazarı; ikincisini ise, toptan dağıtım yapılan LPG’nin, dağıtım şirketlerinin bayileri kanalıyla perakende satışının gerçekleştirildiği dağıtım pazarı oluşturmaktadır¹.
- (11) Arz zincirinin ilk aşamasını oluşturan tedarik pazarına bakıldığında, TÜPRAŞ’ın üretiminin talebin küçük bir bölümünü karşılaması nedeniyle halen yurtiçi LPG tüketiminin büyük bölümünün ithalat yoluyla karşılandığı görülmektedir. Bu çerçevede TÜPRAŞ’ın yanı sıra diğer dağıtım şirketlerinin de ithalat yaptığı görülmektedir. LPG ithalatı ise deniz yoluyla gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle LPG ithalatına yönelik tesisler, denizden ikmal yapmanın olanaklı olduğu noktalarda kurulmuştur.
- (12) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, 2014 yılı itibarıyla LPG’nin tedarik kaynaklarının yüzdesel dağılımı ve toplam LPG tüketiminin yıllar itibarıyla gösterdiği değişim incelendiğinde, 2006 yılından 2011 yılına kadar olan dönemde, 2008 yılında azalma olmakla birlikte, Türkiye’deki toplam LPG satışlarının arttığı belirlenmiştir. 2011 yılından sonra da kısmi bir düşüş yaşanmakla birlikte genel artış trendi devam etmektedir.

¹ Kurulumuzun 13.01.2000 tarih ve 00-2/14-7 sayılı (BÜTANGAZ-TÜPGAZ); 03.07.2003 tarih ve 03-48/544-237 sayılı (BP GAZ-OCAKGAZ) kararları.

15-44/727-264

- (13) Arz zincirinin ikinci aşamasını oluşturan dağıtım pazarı, LPG'nin üç farklı kullanım şeklini teşkil eden tüplü, dökme ve oto gaz olmak üzere üç ayrı alt pazara ayrılmaktadır. LPG'nin homojen bir ürün olması ve tüplü gaz, dökme gaz ile oto gazda herhangi bir ek işlem gerektirmeden kullanılabilmesi nedeniyle, hâlihazırda bu sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerin tamamına yakınının her üç alt sektörde de faaliyetleri bulunmaktadır². Her ne kadar dolum ve nakliye maliyetleri nedeniyle ortaya çıkan farklılıklar söz konusu olsa da tüplü gaz, dökme gaz ve oto gaz arasında yüksek bir arz ikamesi bulunmakta, ancak bu ürünlerin pazarlanması ve satış koşulları açısından gerek pazarın yapısı gerekse mevzuat nedeniyle ürünler arasında önemli farklılıklar oluşmaktadır. Bu çerçevede, tüplü gazda ve dökme gazda kullanılan LPG'nin KDV oranının, oto gazda kullanılan LPG'ye göre oldukça farklı olması, oto gaz istasyonlarında tüplü gaz satışının yapılamaması ve tüplü gaz pazarlaması için ayrı bir bayilik ağı kurulmasının gerekmesi gibi unsurlar nedeniyle bu ürünlerin farklı pazarlar olarak ele alınması gerektiği kabul edilmektedir.
- (14) Öte yandan, LPG'nin farklı kullanım şekillerine göre yıllar itibarıyla gösterdiği değişim incelendiğinde, toplam LPG satışının arttığı dönemde tüplü LPG satışlarının miktarının ve toplam LPG satışları içindeki payının giderek azaldığı görülmektedir. Bu bağlamda, LPG'nin farklı kullanım şekillerine göre yıllar itibarıyla gösterdiği değişime aşağıdaki grafikte yer verilmektedir:

Grafik 1: LPG Satışının 2006-2015 Yılları Arası Dağılımı

- (15) Grafik incelendiğinde, 2006 yılında 1.491.580 ton olarak gerçekleşen tüplü LPG satışlarının 2014 yılına gelindiğinde %46 oranında azalarak 800.949 ton olarak gerçekleştiği görülmektedir. Tüplü LPG satışlarının toplam LPG satışları içindeki payı ise 2006 yılında %42,40 düzeyindeyken, 2014 yılında bu oran %21,51'e gerilemiştir. Aynı dönem içerisinde dökme LPG pazarının büyüklüğü 475.454 tondan 84.632 tona gerileyerek %82 düzeyinde küçülmüşken, tüplü ve dökme LPG pazarında görülen bu daralma oto gaz pazarında tüketimin 1.550.605 tondan 2.838.408 tona yükselmesiyle yaşanan %83 oranındaki büyümeyle telafi edilmiş ve bu durum toplam LPG tüketimine %5,8 oranında bir büyüme olarak yansımıştır.

² Keza 5307 sayılı LPG Piyasası Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca, dağıtım şirketlerinin oto gaz pazarında faaliyet gösterebilmeleri için, tüplü LPG pazarında da faaliyet göstermesi gerekmektedir.

- (16) Doğal gazın kullanım alanının yaygınlaşması ve tüketicilerin kullanım alışkanlıklarının değişmesi gibi nedenlerle Türkiye tüplü LPG pazarı giderek daralmakta, buna karşılık sunduğu ekonomik ulaşım imkanları nedeniyle oto gaz pazarında ciddi bir büyüme eğilimi dikkat çekmektedir. Nitekim bildirim formunda da taraflar bu duruma işaret ederek, tüplü LPG pazarındaki daralma nedeniyle teşebbüslerin optimum ölçeği yakalamakta zorluk yaşadığını, Türkiye çapında hizmet verebilmek için gerekli ölçek ekonomisine ancak yaygın bayi ağı ile ulaşılabileceğini, dosya konusu devralma ile pazardaki kapasitenin daha etkin kullanılmasının amaçlandığını belirtmektedirler.
- (17) Nitekim son yıllarda, dağıtım şirketlerinin tüplü LPG faaliyetlerinin ve bayilik sözleşmelerinin diğer dağıtım şirketlerine devredildiği örneklerle rastlanmaktadır. Bu örneklerden biri, 2011 yılında Kurulumuz tarafından karara bağlanan³, TOTAL'in tüplü LPG faaliyetlerinin pazar lideri konumundaki Aygaz A.Ş. (AYGAZ) tarafından devralınmasıdır. Bu konuda verilebilecek bir diğer örnek, Kurulumuz tarafından 2013 yılında karara bağlanan⁴ ve BP Grubu tarafından kontrol edilen PET GAZ'ın devredilmesi işlemidir.
- (18) Esasen daralan pazarlar, yeni girişler için cazip olmayıp pazardaki oyuncuların pazar paylarını korumak gayesiyle hareket ettiği pazarlardır. Nitekim tüplü LPG pazarında faaliyet gösteren oyuncu sayısı son yıllarda artmış olsa da⁵, tüplü LPG satışlarındaki azalmaya karşın mevcut oyuncuların pazar paylarının aynı düzeyde seyrettiği görülmektedir. Her ne kadar bildirimde bulunan taraflarca son yıllarda pazara yeni girişler olduğu ifade edilmiş olsa dahi, bu girişlerin esasen büyüme eğilimindeki oto gaz pazarında faaliyet gösterme amaçlı olduğu ve yeni giriş yapan dağıtım şirketlerinin 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un (LPG Kanunu) öngördüğü yükümlülüğü yerine getirmek amacıyla sınırlı düzeyde tüplü LPG faaliyetinde buldukları görülmektedir.
- (19) Şöyle ki; LPG Kanunu'nun 5. maddesinde dağıtıcı lisansı sahiplerinin oto gaz LPG dağıtımı, dökme LPG satış ve ikmal, taşıma, dolun ve depolama faaliyetlerinin yanı sıra tüplü LPG dağıtım ve pazarlaması faaliyetinde bulunabilecekleri düzenlenmiş, hatta aynı madde ile dağıtıcıların oto gaz faaliyetine başlayabilmek için öncelikle tüplü LPG faaliyetini başlatmak, en az bir dolun tesisini işletmeye almak ve teknik düzenlemelere uygun depolama, dolun tesisi ve LPG tüplerine sahip olmak zorunluluğu getirilmiştir. Halihazırda faaliyette bulunan 82 dağıtım şirketinin 53'ünün tüplü LPG satışlarının 1.000 tonun altında olması da bu argümanı destekler niteliktedir. Keza, yukarıda değinilen ve Kurulumuz tarafından 2011 yılında alınan AYGAZ-TOTAL kararı ile 2013 yılında alınan BP GAZ-PET GAZ kararlarına konu işlemler sonrasında, devreden tarafların tüplü LPG faaliyetini bütünüyle terk etmeyerek, LPG piyasası mevzuatıyla getirilen yükümlülüğü sağlamak amacıyla tüplü LPG faaliyetini sembolik düzeyde de olsa sürdürmeye devam ettiği görülmektedir.

³ 06.07.2011 tarih ve 11-41/873-274 sayılı Kurul kararı.

⁴ 29.05.2013 tarih ve 13-32/422-186 sayılı Kurul kararı.

⁵ 2008 ve 2009 yıllarında 63 olan dağıtım şirketi sayısı, 2010 yılında 65, 2011 yılında 71, 2012 yılında 72, 2013 yılında 73 olmuştur.

G.2.4. Tek Başına Hâkim Durum Yaratılması veya Mevcut Bir Hâkim Durumun Güçlendirilmesi Bakımından Değerlendirme

- (20) Bir yoğunlaşma işleminin Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde değerlendirilmesinde, ilk adım pazar yapısının ve tarafların pazardaki konumlarının anlaşılmasıdır. Bunun için de en önemli gösterge tarafların pazar payları, rakiplerin pazar payları, pazarın işlem öncesindeki yoğunlaşma düzeyi ve işlem sonrasında ortaya çıkacak yoğunlaşma artışıdır. Bu kapsamda aşağıda başta pazar payları ve yoğunlaşma düzeyi olmak üzere bu unsurlar değerlendirilmiştir. Bu noktada hemen belirtmek gerekir ki tek başına hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi değerlendirmesine ilişkin olarak işlemin oto gaz ilgili pazarında yaratacağı etkinin sınırlı olmasından hareketle, rekabetçi analizde oto gaz pazarına ilişkin değerlendirmeler kısa tutulmuş; tüplü LPG ilgili pazarındaki rekabetçi etkiler daha ayrıntılı olarak ele alınmıştır.
- (21) Oto gaz pazarına bakıldığında, dosya konusu işlemin bu pazarda yaratacağı yoğunlaşmanın rekabetçi bakımından değerlendirilmesi için ilk olarak işlem sonrasında oluşacak pazar gücünün seviyesini gösteren pazar paylarını incelemek yerinde olacaktır.
- (22) Dosya mevcudu bilgilere göre, devralan taraf konumunda bulunan İpragaz Grubu'nun oto gaz pazarındaki toplam payı %7,18; devralınan konumundaki PET GAZ'ın ise pazar payı %0,35'dir. Bu çerçevede tarafların oldukça düşük pazar paylarına sahip olması ve oto gaz pazarında dosya tarafı teşebbüsler dışında ciddi pazar payına sahip en büyük dört teşebbüsün toplam %60,38 pazar payının bulunması nedenleriyle işlemin oto gaz pazarı bakımından hâkim durum yaratmayacağı veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirmeyeceği sonucuna ulaşılmaktadır.
- (23) Tüplü LPG pazarına bakıldığında 2015 yılı itibarıyla, 29 adet yerel lisans ve 53 adet ulusal lisans olmak üzere toplam 82 adet dağıtım şirketi faaliyet göstermektedir⁶. Bununla birlikte pazar payı %1 ve üzerinde olan sadece yedi teşebbüs bulunmaktadır. Bu teşebbüslerin son üç yıldaki pazar paylarına bakıldığında, 2014 yılı itibarıyla Türkiye tüplü LPG satışlarının yaklaşık %93,5'inin yedi teşebbüs tarafından gerçekleştirildiği görülmektedir. Pazarda faaliyet gösteren ve en yüksek pazar payına sahip ilk dört teşebbüsün bu yıllardaki pazar payları toplamı ise yaklaşık %88'dir. Dolayısıyla işlem öncesinde pazarın hayli yoğunlaşmış bir yapıya sahip olduğunu söylemek mümkündür.
- (24) Pazar lideri konumundaki AYGAZ'ı takip eden İPRAGAZ Grubu'nun 2014 yılı pazar payı toplamı %24,53'tür. Tüplü gaz faaliyetleri devralınan PET GAZ ise %4,59 düzeyindeki pazar payı ile pazardaki dördüncü büyük teşebbüstür. Bu çerçevede işlem sonrasında PET GAZ'ın pazar payı İPRAGAZ tarafından devralınacak ve İPRAGAZ Grubu'nun pazar payı toplamı %29,12'ye ulaşacaktır. Bu da işlem sonrasında tüplü LPG pazarının %90,39'luk kısmının dört; yaklaşık %93,5'lik kısmının ise altı teşebbüsün elinde olacağı, bir başka deyişle pazardaki yoğunlaşma oranının artacağı anlamına gelmektedir. Aşağıdaki tabloda, tüplü gaz pazarında %1'in üzerinde paya sahip olan teşebbüslerin 2013-2015 yılı pazar paylarına yer verilmektedir.

⁶ <http://lisans.epdk.org.tr/epvys-web/faces/pages/lisans/lpgIstatistik/lpgIstatistik.xhtml>

Tablo 1: Tüplü Gaz Pazarında %1'in Üzerinde Paya Sahip Olan Teşebbüslerin Pazar Payları

Teşebbüs	Pazar Payı (%)		
	2013	2014	2015
Aygaz Grubu	42,18	42,65	42,79
İpragaz Grubu	24,30	24,53	23,90
Demirören Grubu	15,84	16,09	16,19
Pet Gaz	2,61	4,59	4,51
İLK 4 TOPLAM	84,93	87,86	87,39
BP Gaz	2,16	-	-
Ergaz	2,49	2,53	2,62
Habaş Grubu	2,02	2,09	2,04
Kongaz	0,99	1,00	1,02
TOPLAM	92,59	93,48	93,07

- (25) Her ne kadar hangi düzeyde bir pazar payının hâkim durumun göstergesi olduğuna dair genel bir ölçüt bulunmasa da, bu pazar payına sahip bir teşebbüsün pazar gücünü sınırlayacak rekabetçi unsurların var olmaması halinde %50'nin üzerindeki pazar paylarının hâkim durumun varlığına karine teşkil ettiği kabul edilmektedir. Bununla birlikte, %40-%50 aralığındaki pazar payları da hâkim durum değerlendirmesinde dikkate alınması gereken diğer unsurların da destekleyici mahiyette olması halinde, hâkim durumun varlığı bakımından bir gösterge kabul edilmektedir. Bu çerçevede %40'ın üzerinde pazar payının oluşumuna yol açan birleşme devralma işlemlerinin rekabetçi sakıncalar barındırabileceğini söylemek mümkündür. Ancak, aksini gösterecek bir durum söz konusu değilse, %40'ın altında pazar payına sahip olan teşebbüslerin ise hâkim durumda olması ihtimalinin düşük olduğu kabul edilmektedir⁷.
- (26) Pazardaki yoğunlaşma düzeyinin bir diğer göstergesi de pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar paylarının karelerinin toplamından oluşan Herfindahl-Hirschman Endeksidir (HHI). HHI'in işlem öncesindeki değeri ve işlemle birlikte yaşanacak HHI artışı pazarın mevcut rekabetçi yapısı ve işlemin doğurabileceği rekabetçi endişelerin varlığı hakkında önemli ipuçları vermektedir.
- (27) Yatay Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi Hakkında Kılavuz'da (Kılavuz) HHI seviyelerinin nasıl değerlendirileceğine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Kılavuz HHI işlem öncesindeki HHI seviyesini ve işlemle birlikte ortaya çıkacak HHI değişimini birlikte yorumlamaktadır. Kılavuz'da, birleşme sonrasında HHI endeksinin 1.000'in altında kaldığı işlemler bakımından rekabetçi riskin düşük olduğu; işlem öncesindeki HHI değerinin 1000-2000 aralığında olduğu pazarlarda gerçekleşen ve HHI'nin 250'nin altında arttığı işlemler ile HHI'nin 2000'in üzerinde olduğu pazarlarda gerçekleşen ve 150 puanın altında HHI artışına neden olan işlemlerin anti-rekabetçi etkilerinin düşük olabileceği belirtilmektedir.
- (28) Bildirim konusu işlemin gerçekleştiği tüplü LPG pazarına bakıldığında işlem öncesi HHI değerinin 2.712 olduğu görülmektedir. Bu çerçevede tüplü LPG pazarı, yüksek derecede yoğunlaşmış bir pazar olarak nitelendirilmektedir. İşlem sonucunda ise HHI, 246 puanlık bir artışla 2.958'e ulaşacaktır.

⁷ Hâkim Durumdaki Teşebbüslerin Dışlayıcı Kötüye Kullanma Niteliğindeki Davranışlarının Değerlendirilmesine İlişkin Kılavuz, para. 12.

15-44/727-264

- (29) Her ne kadar, yüksek arz ikamesi nedeniyle, bildirim konu işlem bakımından ilgili coğrafi pazar Türkiye olarak belirlenmiş olsa da işlemin iller bazında ortaya çıkaracağı yoğunlaşmanın da göz önünde bulundurulmasında fayda görülmektedir.
- (30) Türkiye'nin her ilinde tüplü LPG tüketimi gerçekleşmekle birlikte, illerin toplam tüketimdeki payı hayli farklılaşmaktadır. İstanbul ili, toplam tüplü LPG tüketiminin %9,01'ini gerçekleştirmekte, bütüne bakıldığında ise toplam tüplü LPG tüketiminin yarısından fazlasının 12 il tarafından gerçekleştirildiği görülmektedir. Türkiye tüplü LPG tüketimi içerisindeki payı %1'in üzerinde olan 27 il ise toplam tüplü LPG tüketiminin %73,23'ünü teşkil etmektedir.
- (31) Aşağıdaki tabloda, 2014 yılı tüketimleri itibarıyla en yüksek tüketime sahip olan ve Türkiye tüplü LPG tüketiminin %73,23'ünü oluşturan 27 ilde işlem taraflarının işlem öncesi ve sonrası pazar payları sunulmaktadır:

Tablo 2: En Yüksek Tüketime Sahip 27 İilde İPRAGAZ'ın İşlem Öncesi ve İşlem Sonrası Pazar Payları

İL	TÜKETİM (ton)	TÜRKİYE TÜKETİMİ İÇİNDEKİ PAYI (%)	İŞLEM ÖNCESİ PP (%)		İŞLEM SONRASI PP (%)
			İPRAGAZ	PET GAZ	Toplam
İSTANBUL	72.128	9,01	23,57	3,26	26,83
İZMİR	71.469	8,92	25,30	6,79	32,09
ANTALYA	43.879	5,48	24,13	3,36	27,49
ADANA	34.010	4,25	17,84	4,96	22,80
ANKARA	30.624	3,82	24,04	3,12	27,16
İÇEL	27.957	3,49	17,91	18,78	36,69
GAZİANTEP	22.944	2,86	36,79	10,73	47,52
HATAY	22.327	2,79	32,20	11,76	43,96
KONYA	21.626	2,70	22,31	1,84	24,15
MANİSA	20.896	2,61	24,79	5,99	30,78
MUĞLA	20.377	2,54	32,22	6,51	38,73
BURSA	19.733	2,46	21,53	3,47	25,00
İLK 12 İL	407.970	50,93			
AYDIN	17.918	2,24	27,83	6,15	33,98
BALIKESİR	17.640	2,20	18,81	4,24	23,05
TRABZON	15.428	1,93	31,64	-	31,64
DENİZLİ	15.038	1,88	26,31	1,61	27,92
SAMSUN	14.101	1,76	18,26	-	18,26
KAYSERİ	12.464	1,56	26,85	6,86	33,71
KOCAELİ	12.038	1,50	23,42	2,34	25,76
SAKARYA	11.701	1,46	29,13	16,42	45,55
İLK 20 İL	512.597	65,45			
ŞANLIURFA	11.515	1,44	5,93	10,88	16,81
ORDU	11.232	1,40	16,71	-	16,71
KAHRAMANMARAŞ	11.152	1,39	20,55	2,82	23,37
TEKİRDAĞ	10.831	1,35	21,88	5,10	26,98
ZONGULDAK	10.461	1,31	14,93	1,58	16,51
AFYON	10.388	1,30	15,35	1,42	16,77
GİRESUN	8.403	1,05	18,71	-	18,71
İLK 27 İL	586.579	73,23			
TÜRKİYE TOPLAMI	800.949	100,00	24,53	4,59	29,12

15-44/727-264

- (32) Türkiye geneli incelendiğinde ise 81 ilin 50'sinde işlem sonrasında bir yoğunlaşma yaşanacağı görülmektedir. İşlem sonrasında İPRAGAZ'ın sahip olacağı pazar paylarının, yoğunlaşma yaşanacak ve yoğunlaşma yaşanmayacak iller bakımından il sayısı bazında dağılımına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo 3: İPRAGAZ'ın İşlem Neticesinde İller Bazında Sahip Olacağı Toplam Pazar Payları

Pazar Payı (%)	Yoğunlaşma Olan İller	Yoğunlaşma Olmayan İller	Tüm İller	
			İşlem Öncesi	İşlem Sonrası
30'dan Az	31	13	53	44
30-40	11	13	18	24
40-50	5	3	7	8
50-60	2	2	3	4
60'ın üstünde	1	0	0	1
	50	31	81	81

- (33) Tablodan görüldüğü üzere, işlem sonucunda yoğunlaşma yaşanacak 50 ilin beşinde (Burdur, Hatay, Sakarya, Şırnak ve Gaziantep) İPRAGAZ'ın toplam pazar payı %40-50 arasında, ikisinde (Diyarbakır ve Kilis) %50-60 arasında, birinde (Batman) ise %60'ın üzerinde olacaktır. Yoğunlaşma yaşanmayacak iller bakımından İPRAGAZ'ın halihazırda sahip olduğu pazar payları da düşünüldüğünde, işlem sonrasında toplamda sekiz ilde %40-50 aralığında, dört ilde %50-60 aralığında, bir ilde de %60'ın üzerinde pazar payına ulaşılabilecektir. İşlem öncesinde ise pazar payının %40-50 aralığında olduğu il sayısı yedi, %50-60 aralığında olduğu il sayısı üç olup, %60'ın üzerinde paya sahip olunan il bulunmamaktadır. Buna göre, işlemin gerçekleşmesi halinde İPRAGAZ'ın pazar payının %40 ve üzerinde olacağı il sayısında kayda değer bir artış yaşanmayacaktır.
- (34) Bu noktada üzerinde durulması gereken bir husus da işlem sonucunda gerçekleşecek pazar payı artışının büyüklüğüdür. Türkiye genelinde %4,59 olarak gerçekleşecek bu artışın illere yansımalarına bakıldığında 19 ilde bu düzeyin üzerinde pazar payı artışları söz konusu olacaktır. Bu 19 ilin sadece sekizinde yaşanan artış %10'un üzerinde olacaktır. Bu iller bakımından işlem öncesinde mevcut olan ve işlem sonrasında oluşacak pazar paylarına ve bu illerin toplam Türkiye tüplü LPG tüketimi içerisindeki paylarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 4: PET GAZ'ın %4,59'un Üzerinde Pazar Payına (PP) Sahip Olduğu İllerdeki Yoğunlaşma

İL	TÜKETİM (ton)	TÜRKİYE TÜKETİMİ İÇİNDEKİ PAYI (%)	İŞLEM ÖNCESİ PP (%)		İŞLEM SONRASI PP (%)	RAKİPLERİN PP (%)		
			İPRAGAZ	PET GAZ	Toplam	AYGAZ	Demirören	Diğer
Ş.Urfa	11.515	1,44	5,93	10,88	16,81	39,95	12,89	30,35
Kırklareli	4.404	0,55	16,20	5,24	21,44	58,16	18,36	2,04
Aksaray	3.740	0,47	12,31	10,03	22,34	49,57	17,59	10,50
Adana	34.010	4,25	17,84	4,96	22,80	47,25	15,09	14,86
Karabük	3.069	0,38	21,95	4,73	26,68	59,23	11,74	2,35
Tekirdağ	10.831	1,35	21,88	5,10	26,98	49,23	10,00	13,79
Manisa	20.896	2,61	24,79	5,99	30,78	39,62	21,47	8,13
Bolu	3.913	0,49	20,63	10,16	30,79	46,96	12,23	10,02
İzmir	71.469	8,92	25,30	6,79	32,09	41,50	20,37	6,04
Kayseri	12.464	1,56	26,85	6,86	33,71	43,26	20,06	2,97
Aydın	17.918	2,24	27,83	6,15	33,98	38,69	22,48	4,85
Edirne	6.763	0,84	27,04	7,30	34,34	45,51	15,75	4,40
İçel-Mersin	27.957	3,49	17,91	18,78	36,69	36,95	22,49	3,87
Düzce	4.118	0,51	25,53	11,20	36,73	38,61	12,34	12,32
Muğla	20.377	2,54	32,22	6,51	38,73	40,53	19,25	1,49
Hatay	22.327	2,79	32,20	11,76	43,96	34,40	10,76	10,88
Sakarya	11.701	1,46	29,13	16,42	45,55	36,40	6,29	11,76
Gaziantep	22.944	2,86	36,79	10,73	47,52	38,89	11,73	1,86
Kilis	1.629	0,20	48,37	5,59	53,96	16,51	15,30	14,23
TOPLAM	312.045	38,95						

- (35) Yukarıdaki tablo incelendiğinde, işlem sonrasında söz konusu 19 ilin 15'inde AYGAZ'ın pazar lideri olarak kalmaya devam edeceği, üç ilde İPRAGAZ'ın pazar lideri haline gelmekle birlikte AYGAZ ile oldukça yakın pazar paylarına sahip olacağı, geriye kalan bir ilde ise İPRAGAZ'ın rakiplerinin toplamından daha fazla pazar payına ulaşacağı görülmektedir.
- (36) Pazar paylarına, pazarın yoğunlaşma seviyesine ve işlem sonucunda ortaya çıkacak pazar payı ve yoğunlaşma artışına ilişkin olarak buraya kadar yapılan değerlendirmeler özetlenecek olursa; halihazırda yoğunlaşmış bir pazar olan tüplü LPG pazarında ikinci en büyük piyasa aktörü olarak faaliyet gösteren İPRAGAZ'ın, pazarın dördüncü büyük oyuncusu konumundaki PET GAZ'ın bayileriyle yapmış olduğu sözleşmeleri devralması sonucunda, işlem öncesi %24,53 olan pazar payı, %4,59 puan artarak %29,12'ye çıkacaktır. İşlem sonucunda pazar payında ortaya çıkacak artış nispeten küçük olmakla birlikte, pazarın yoğunlaşma düzeyi artacak ve işlemle birlikte pazarın %90,39'luk kısmı en yüksek satışa sahip ilk dört teşebbüsün satışlarından oluşacaktır.
- (37) Bununla birlikte, işlemin hâkim durum yaratma riski barındırıp barındırmadığı değerlendirilirken, pazara ve rakiplere ilişkin diğer faktörlerin de incelenmesi gerekir. Bu noktada üzerinde durulması gereken ilk husus, tüplü LPG piyasasındaki rakiplerin ve özellikle de %42,65'lik payıyla pazar lideri olarak faaliyet gösteren AYGAZ'ın konumudur.

- (38) Dosya mevcudu bilgilere göre, Koç Grubu (KOÇ) bünyesinde yer alan AYGAZ, LPG'nin temini (ithalatı), stoklanması, dolumu ile oto gaz, dökme gaz ve tüplü gaz olarak dağıtım ve LPG tüpleri, tankları, valf ve dedantörleri üretimi ve satışı alanlarında faaliyet göstermektedir. KOÇ tarafından kontrol edilen ve etkilenen pazarlarda faaliyet gösteren diğer şirket ise petrol ürünleri rafinajı alanında faaliyet gösteren ve LPG üretimi de yapan TÜPRAŞ'tır. Bu bilgiler ışığında KOÇ'un, LPG'nin üretim veya ithalat yoluyla tedarik edilmesinden son tüketiciye sunulmasına kadar pazarın bütün aşamalarında faaliyet gösterdiği görülmektedir.
- (39) LPG'nin tedarikinden perakende satışa sunulmasına kadar olan süreçte ilk aşama, LPG'nin Türkiye'deki rafinerilerden ya da ithalat yoluyla tedarik edilmesidir. Tedarik edilen LPG, rafinerinin veya geminin pompaları vasıtasıyla boru hattı üzerinden dağıtım şirketlerinin dolun tesislerindeki depolama tanklarına iletilmekte, dolun tesislerinde tüplere (tüplü taşıma) yahut tankerlere (dökme taşıma) doldurularak diğer depolara, bayilere ve nihai tüketicilere sevk edilmektedir.
- (40) Dosya mevcudu bilgilere göre, ülkemizde satışı yapılan LPG'nin yaklaşık %80'i ithalat yoluyla temin edilmektedir. Üretim de dâhil edilerek bakıldığında, toplam 3.830.991 tonluk arz miktarının, 698.385 ton üretim (TÜPRAŞ) ve 1.308.570 ton ithalat (AYGAZ) olmak üzere KOÇ tarafından sağlandığı görülmektedir. Bu miktar, toplam Türkiye tedarikinin yaklaşık %53'üne tekabül etmektedir. Demirören Grubu (DEMİRÖREN) bünyesindeki Milangaz LPG Dağıtım Tic. ve San A.Ş. (MİLANGAZ)'ın 2014 yılında gerçekleştirdiği ithalat miktarı ise 668.170 ton olup toplam ithalatın %21'ini teşkil etmektedir⁸.
- (41) LPG tedarik piyasasında İPRAGAZ Grubu'nun (İPRAGAZ) konumuna bakıldığında, 2014 yılında gerçekleştirilen ithalat miktarının 438.547 ton olduğu ve toplam ithalatın %14'ünü teşkil ettiği görülmektedir⁹. İPRAGAZ'ın 2014 yılında temin ettiği LPG miktarının temin kaynaklarına göre dağılımına bakıldığında, toplam LPG'nin yaklaşık % (.....)'ini TÜPRAŞ'tan ve dağıtıcılar arası ticaret yoluyla AYGAZ'dan alınan LPG'nin oluşturduğu görülmektedir.
- (42) LPG'nin tüketiciye sunulması sürecindeki bir sonraki aşama depolama faaliyetidir. İPRAGAZ'ın ve AYGAZ'ın depolama kapasitelerine bakıldığında, İPRAGAZ'ın (.....) metreküp depolama kapasitesine karşılık AYGAZ'ın (.....) metreküple (.....), DEMİRÖREN bünyesindeki MİLANGAZ'ın ise (.....) metreküp kapasiteye sahip olduğu görülmektedir¹⁰.
- (43) Söz konusu süreçteki bir sonraki aşama, LPG'nin dolun tesislerinde tüplere doldurulmasıdır. İPRAGAZ'ın ve AYGAZ'ın tüplü dolun kapasitelerine bakıldığında, İPRAGAZ'ın (.....) ton/yıl tüplü dolun kapasitesine karşılık AYGAZ'ın (.....) ton/yıl kapasiteye sahip olduğu görülmektedir.
- (44) Tüplü LPG'nin tüketiciye ulaşmasındaki son aşama olan perakende satışta, İPRAGAZ'ın yanı sıra AYGAZ'ın ve MİLANGAZ'ın da Türkiye'deki bütün illerde faaliyet gösterdikleri ve etkin bir bayilik ağına sahip oldukları görülmektedir. Söz konusu dağıtım şirketlerinin tüplü LPG bayi sayılarına bakıldığında İPRAGAZ'ın (.....), AYGAZ'ın (.....) ve MİLANGAZ'ın (.....) bayisi bulunmaktadır¹¹.

⁸ EPDK 2014 Yılı LPG Piyasası Sektör Raporu.

⁹ EPDK 2014 Yılı LPG Piyasası Sektör Raporu.

¹⁰ www.aygaz.com.tr, www.demiroren.com.tr

¹¹ www.aygaz.com.tr, www.milangaz.com.tr

- (45) Yoğunlaşma işlemlerinin değerlendirilmesinde önemli bir unsur, işlem sonrasında oluşan teşebbüsün pazara yeni girişleri veya pazarda mevcut rakiplerin büyümesini engelleyecek ve rakip teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştıracak güce ve güdüye sahip olup olmayacağıdır. Bu değerlendirmede önemli göstergeler; işlem sonucunda oluşacak teşebbüsün girdi kaynaklarına, dağıtım kanallarına erişim bakımından ya da finansal açıdan rakiplerine kıyasla önemli bir güce sahip olmasıdır.
- (46) LPG'nin tedarikinden tüplü LPG olarak tüketiciye sunulmasına kadar olan aşamalar dikkate alındığında, AYGAZ'ın her aşama bakımından pazardaki en büyük teşebbüs olduğu anlaşılmaktadır. Buna ilave olarak, LPG tedariki bakımından AYGAZ'ın ve DEMİRÖREN'in kendi ithalat ve depolama imkânlarına sahip olduğu, ayrıca bildirim konusu işlemin depolama ve dolun tesislerini dışarıda bıraktığı düşünüldüğünde, işlem sonrasında İPRAGAZ'ın rakiplerini dışlayıcı davranışlarda bulunma gücünün olmayacağı anlaşılmaktadır.
- (47) İPRAGAZ'ın rakiplerinin finansal gücü açısından bakıldığında, AYGAZ'ın içerisinde yer aldığı dikey bütünleşik yapı ve KOÇ'un finansal gücü, işlem sonucunda İPRAGAZ'ın rakiplerini dışlamaya yönelik güce sahip olmayacağını göstermektedir. Ayrıca, pazardaki üçüncü büyük teşebbüs konumunda olan ve bünyesinde LPG dışında inşaat, sanayi ve eğitim alanlarında faaliyet gösteren şirketleri barındıran DEMİRÖREN'in, İPRAGAZ karşısında finansal açıdan da güçlü bir diğer rakip olduğu görülmektedir.
- (48) Yoğunlaşma işlemlerinin değerlendirilmesinde üzerinde durulması gereken diğer bir husus da işlem sonrasında pazar gücü artan teşebbüsün fiyat artışına gitmesi halinde sağlayıcı değiştirmek isteyen tüketicilerin taleplerinin rakipler tarafından karşılanıp karşılanmayacağıdır. Bu durumda önemli olan husus, rakip teşebbüslerin kapasite imkânlarının olup olmadığıdır. Bu açıdan konuya yaklaşıldığında, AYGAZ'ın sahip olduğu depolama ve tüp dolun kapasitelerinin, İPRAGAZ'a kıyasla önemli ölçüde fazla olduğu belirlenmiş olup, bu durum tüketicilerin sağlayıcı değiştirmesi durumunda bu taleplerinin kolaylıkla karşılanabileceğini göstermektedir.
- (49) Benzer bir değerlendirme teşebbüslerin perakende satış imkânları bakımından yapıldığında da, AYGAZ'ın ve DEMİRÖREN'in hâlihazırda Türkiye'deki bütün illerde faaliyet gösterdikleri ve yaygın bayilik ağına sahip oldukları, dolayısıyla tüplü LPG tüketicilerine alternatif sağlayıcıların bulunduğu ve işlem sonrasında dağıtım kanalları bakımından da İPRAGAZ'ın diğer tüplü LPG dağıtıcılarını dışlama imkânının olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- (50) Yapılan bu değerlendirmeler çerçevesinde, bildirim konusu işlemin, tüplü LPG pazarı bakımından hâkim durum yaratmayacağı veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirmeyeceği kanaatine varılmıştır.

G.2.5. Birden Fazla Teşebbüsün Birlikte Hâkim Durum Oluşturması ya da Mevcut Bir Birlikte Hâkim Durumun Güçlendirilmesi Bakımından Değerlendirme

- (51) Bir birleşme veya devralma işlemi, ilgili pazarda tek başına hâkim durum yaratmasa veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirecek nitelikte olmasa da rakipler arasında koordinasyonu kolaylaştırarak birlikte hâkim duruma yol açabilmekte ya da mevcut bir birlikte hâkim durumu güçlendirebilmektedir. Şöyle ki, işlem sonrasında oluşacak pazar yapısında teşebbüsler arası bir anlaşma ya da uyumlu eylem olmaksızın teşebbüsler rekabetçi fiyatların üzerindeki fiyatlardan satış yapmayı mümkün ve ekonomik olarak rasyonel bulabilirler. Taraflar bu şekilde bir koordinasyonun koşulları üzerinde kolaylıkla ortak bir anlayış geliştirilebilirler. Söz konusu durumun uzun vadede koordinasyonun sürdürülebileceği pazarlarda ortaya çıkması daha olası görülmektedir. Bu çerçevede, bildirim konusu işlemin pazarda koordinasyona elverişli bir yapı meydana getirip getirmeyeceğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

- (52) Bu noktada hemen belirtmek gerekir ki işlemin oto gaz ilgili ürün pazarında yaratacağı etkinin sınırlı olduğuna ilişkin olarak yukarıda yer verilen hâkim durum değerlendirmeleri bu bölüm için de geçerli olup, işlemin birlikte hâkim durum anlamında rekabetçi bir endişe doğurmayacağı sonucuna varılmıştır. Bu nedenle oto gaz pazarında birden fazla teşebbüsün birlikte hâkim durum oluşturması ya da mevcut bir birlikte hâkim durumun güçlendirilmesine ilişkin olarak fazladan bir değerlendirmeye yer verilmemiş, ancak tüplü LPG ilgili ürün pazarındaki etkiler ayrıntılı olarak ele alınmıştır.
- (53) İşlem sonrasında İPRAGAZ'ın pazar payı tüplü LPG pazarında %4,59 artışla %24,53'ten %29,12'ye ulaşacaktır. Buna ek olarak piyasadaki rekabet yapısının da kısmi olarak etkilenebileceği görülmektedir. Tüplü LPG pazarında, sırasıyla %42,65, %24,53 ve %16,09 pazar paylarıyla AYGAZ, İPRAGAZ ve DEMİRÖREN olmak üzere üç büyük oyuncu yer almakta; kalan pazar ise daha küçük paya sahip olan teşebbüslerce paylaşılmaktadır. Devre konu olan PET GAZ'ın, %16,09 paya sahip DEMİRÖREN'in ardından dördüncü büyük oyuncu olmakla birlikte, pazardaki %4,59 payı ile daha küçük hacimli oyuncular arasında yer aldığı görülmektedir. Bununla birlikte, tekrar vurgulamak gerekir ki 2014 yılı itibarıyla Türkiye'deki tüplü LPG satışlarının yaklaşık %93,5'i yedi teşebbüs tarafından gerçekleştirilmektedir.
- (54) Öte yandan, Kılavuz'da da ifade edildiği üzere bir pazarda faaliyette bulunan teşebbüslerin sayısındaki azalma koordinasyonu kolaylaştırıcı bir etken olabilmektedir. Bu noktada, işlem sonrasında teşebbüsler arası rekabetçi davranışların koordinasyonu sonucunu doğuracak ya da koordinasyon riskini artıracak bir pazar yapısı yaratılıp yaratılmadığının ve geçmiş teşebbüs davranışlarının bir koordinasyon olasılığını işaret edip etmediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (55) Pazar yapısına bakıldığında yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, işlemin gerçekleştiği tüplü LPG pazarının daralan bir pazar niteliği taşıdığı görülmektedir. Kurulumuzun önceki tarihli kararlarında¹² da belirtildiği gibi, daralan pazarlarda yeni girişlerin sınırlı olabildiği ve atıl kalan kapasiteyi minimize etmek için teşebbüslerin mevcut pazar paylarını koruma ve daralan pazardan pay alma gayesiyle daha rekabetçi bir şekilde hareket edebildikleri görülmektedir. Tüplü LPG pazarında teşebbüslerin sıklıkla fiyat indirimlerine, kampanyalara ve promosyon uygulamalarına başvurması bu durumun göstergesidir¹³. Nitekim geçmiş tarihli Kurulumuz kararlarında, yerel olarak faaliyet gösteren pek çok LPG dağıtım şirketi tarafından büyük dağıtım şirketlerinin yıkıcı fiyat uyguladığı iddiasını içeren şikâyetlerin konu edildiği görülmektedir. Bu şikâyetlere ilişkin kararlarında¹⁴ Kurulumuz, ihlal tespiti yapmamış, aksine şikâyet konusu uygulamaların tüplü LPG pazarının daralan bir pazar olmasından kaynaklandığı, bayilerin yanı sıra dağıtım şirketlerinin de doğrudan tüketiciye satış yapabildiği ve zayıf konumda oldukları tüketim bölgelerine değişik kampanya veya fiyat indirimleri uygulayarak hem mevcut müşterilerini muhafaza etmek hem de yeni abone kazanmak/transer etmek yolunu seçebildikleri tespitlerini yapmıştır. Bu noktada pazarda faaliyet gösteren teşebbüs sayısına dair hususları da vurgulamak yerinde olacaktır. Her ne kadar tüplü LPG pazarında toplam %82,88 pazar payına sahip üç büyük teşebbüsün olduğu dikkati çekmekteyse de, satışların yaklaşık %93,5'inin yedi

¹² 29.6.2006 tarih ve 06-46/588-160 sayılı Kütahya Fırıncılar, 03.05.2007 tarih ve 07-37/383-144 sayılı DEMİRÖREN (aşırı düşük fiyatla hâkim durumun kötüye kullanılması), 18.11.2009 tarih ve 09-56/1325-331 sayılı Burgaz Mey İçki, 06.07.2011 tarih ve 11-41/873-274 sayılı AYGAZ-TOTAL, 06.04.2012 tarih ve 12-17/455-131 sayılı Çanakkale Tüplü LPG kararları.

¹³ 06.07.2011 tarih ve 11-41/873-274 sayılı AYGAZ-TOTAL kararında AYGAZ'ın ve TOTAL'in 2010 yılında uyguladığı kampanyaların ve promosyonların daralan pazarlardaki rekabetçi davranışlara ilişkin bir emare olarak dikkate alındığı görülmektedir.

¹⁴ 16.02.2006 tarihli ve 06-13/150-35 sayılı DEMİRÖREN (hâkim durumun kötüye kullanılması) kararı, 03.05.2007 tarih ve 07-37/383-144 sayılı DEMİRÖREN (aşırı düşük fiyatla hâkim durumun kötüye kullanılması) kararı, 09.10.2007 tarih ve 07-78/976-374 sayılı AYGAZ-TOTAL-DEMİRÖREN kararı.

teşebbüs tarafından gerçekleştirildiği ve toplam 82 adet tüplü LPG dağıtıcısı içindeki diğer oyuncuların, ulusal ölçekte düşük pazar payları olsa da bölgesel anlamda rekabetçi baskılar oluşturabildikleri görülmektedir.

- (56) İşlem sonrasında teşebbüsler arasında koordinasyon riskinin artacağı bir yapı oluşup oluşmayacağıın en önemli göstergelerinden biri de pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin geçmiş davranışlarıdır. Teşebbüslerin geçmişte böyle bir koordinasyon içinde olduklarının tespit edilmiş olmasının, pazarda yaşanan yoğunlaşma sonrasında birlikte hâkim durumun ortaya çıkma olasılığını kuvvetlendirdiği kabul edilmektedir. Geçmiş tarihli Kurulumuz kararları bu gözle incelendiğinde, 1998 yılında alınan Adıyaman LPG kararı¹⁵ dışında, teşebbüsler arasında koordinasyon olduğunu tespit eden bir karar bulunmadığı görülmektedir. Aksine, yukarıda zikredilen kararların aşırı düşük fiyat, hâkim durumun kötüye kullanılması gibi şikâyetler çerçevesinde yapılan inceleme ve değerlendirmeleri içerdiği görülmektedir. Bu kapsamda pazardaki teşebbüsler arasında koordinasyon bulunduğuna ilişkin başka bir tespit olmaması nedeniyle, işlem sonucunda koordinasyon olasılığının artacağına ilişkin bir öngörude bulunmanın mümkün olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- (57) Netice itibarıyla, 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devralma olan bildirim konusu işlemin Kanun'un 7. maddesi kapsamında değerlendirilmesi sonucunda; ilgili pazardaki rekabetin olumsuz etkilenmeyeceği kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (58) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

¹⁵ 26.11.1998 tarih ve 93/750-159 sayılı karar (Danıştay'ın bozma kararı üzerine 25.10.2005 tarih ve 05-73/986-273 sayı ile yeniden alınmıştır). Kararda, AYGAZ, MOGAZ, LİKİTGAZ, MİLGAZ, MİLANGAZ, İPRAGAZ ve SİHİRGAZ'ın Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği tespit edilmiştir.